

Opmerkelijke monumenten

HET WALHALLA BIJ REGENSBURG

Hoog boven de oevers van de Donau, oostelijk van de Beierse stad Regensburg, rijst het neoclassicistische Walhalla op. Het oogt als een perfecte kopie van het Griekse Parthenon. In 1807 - Napoleon had zojuist Pruisen verslagen - liet de jonge kroonprins Ludwig van Beieren een verzameling borstbeelden aanleggen van figuren uit de Duitse geschiedenis, om in een eretempel ten toon te stellen. Toen hij in 1825 koning werd, waren er al zestig beelden vervaardigd. Het begrip 'Duits' werd zeer ruim opgevat: ook groten uit Nederland of Zwitserland werden uit marmer gehouwen. In 1842 was opening van de tempel, die uitdrukking gaf aan het Duitse nationale gevoel.

Het doet vreemd aan een tempel in de klassieke Dorische orde te ontwaren te midden van de lieflijke wijngaarden langs de Donauhellingen. Een imposante trappenpartij (358 treden) leidt naar het gebouw van ruim 125 meter lang, 80 meter breed en 55 meter hoog. De friezen tonen geromantiseerde historische scènes;

de noordtympeaan bevat een beeldengroep die de Slag in het Teutoburger Woud voorstelt, met een reusachtige Arminius als middelpunt; de zuidtympeaan toont Germania en figuren die de oprichting van de Duitse Bond na de bevrijdingsoorlogen van 1813 verbeelden. Binnen staan borstbeelden van meer dan 125 'Duitsers', variërend van Otto de Grote tot Mozart, van Jan van Eyck tot Johann Gottfried Herder, van Maarten Luther tot Willem van Oranje.

Het is jammer dat we het fenomeen van het negentiende-eeuwse romantische nationalisme doorgaans slechts zien door het filter van het pijnlijke en oorlogszuchtige vervolg: het Tweede en het Derde Rijk. Maar als het je lukt hiervan te abstraheren, kun je het bezoek aan dit curieuze gebouw met zijn vreemde verzameling ondergaan als de onderdompeling in een grillige en verwarrende geschiedenis van Duitsland, die je nog lang bijblijft.

Jan van Oudheusden